

Jaarplan 2023

Kennispark Twente

19 December 2022

Dit is Kennispark Twente

Innovatie vanaf het eerste uur! Dát kenmerkt Kennispark Twente.

Kennispark Twente schreef in de jaren '80 geschiedenis met de bouw van het BTC: het eerste incubatorgebouw naar Amerikaans voorbeeld in Nederland. Het markeerde de start van de groei van het eerste 'sciencepark' van Nederland. Inmiddels behoort Kennispark tot de top 3 van grootste scienceparken van Nederland, zijn er ruim 450 bedrijven gevestigd op Kennispark en werken er ruim 10.000 mensen. Met recht een banenmotor voor de regio!

Dit is Kennispark Twente

Profiel van Kennispark Twente

Kennispark kenmerkt zich door de aanwezigheid van relatief veel bedrijven en veel verschillende doorbraaktechnologieën. Die verscheidenheid biedt kansen voor kennis cross-overs en samenwerking. Door onze cultuur van korte lijnen en sterke verbondenheid met elkaar en de regio, weten we elkaar te vinden en tot nieuwe oplossingen te komen voor de maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan. We zijn sterk in:

MedTech

Organ-on-a-chip

Robotica

Advanced manufacturing

Chip Design

Materials

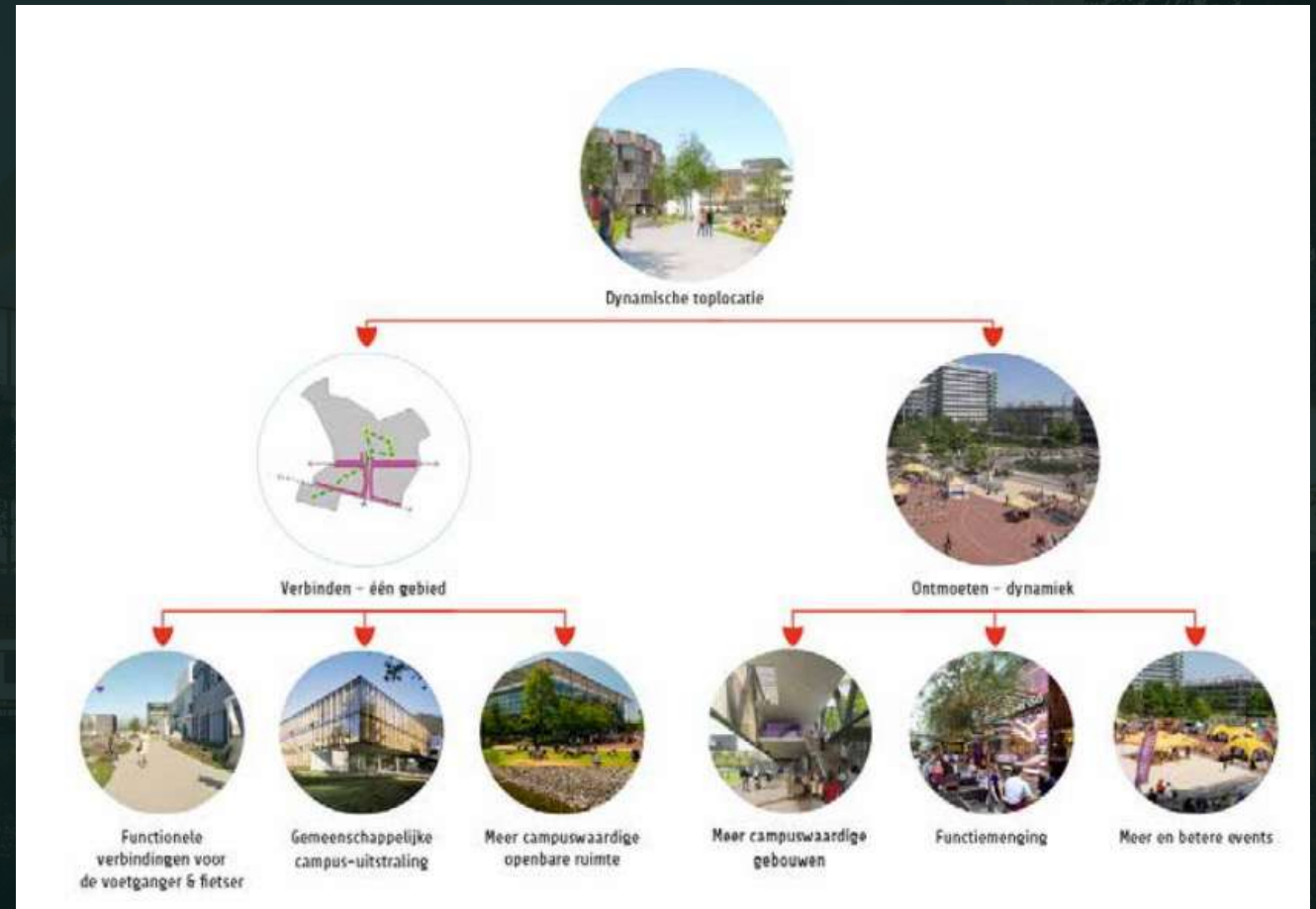
AI, Smart IT

Dit is Kennispark Twente

Van gebiedsvisie naar uitvoering

Om die kwaliteit verder te ontwikkelen, zetten we een nieuwe stap in de ontwikkeling van Kennispark. We voegen een Innovatiedistrict toe, die letterlijk en figuurlijk de verbinding legt tussen de campus van de Universiteit Twente en het huidige Business- & Sciencepark. Een district waar wonen, werken en ontmoeten centraal staat. Waar altijd reuring is. Waar kennis gedeeld wordt en waar het bedrijfsleven en onderzoekers elkaar nog makkelijker weten te vinden. Samen werken we aan de nieuwste innovaties. Dat doen we langs 2 pijlers:

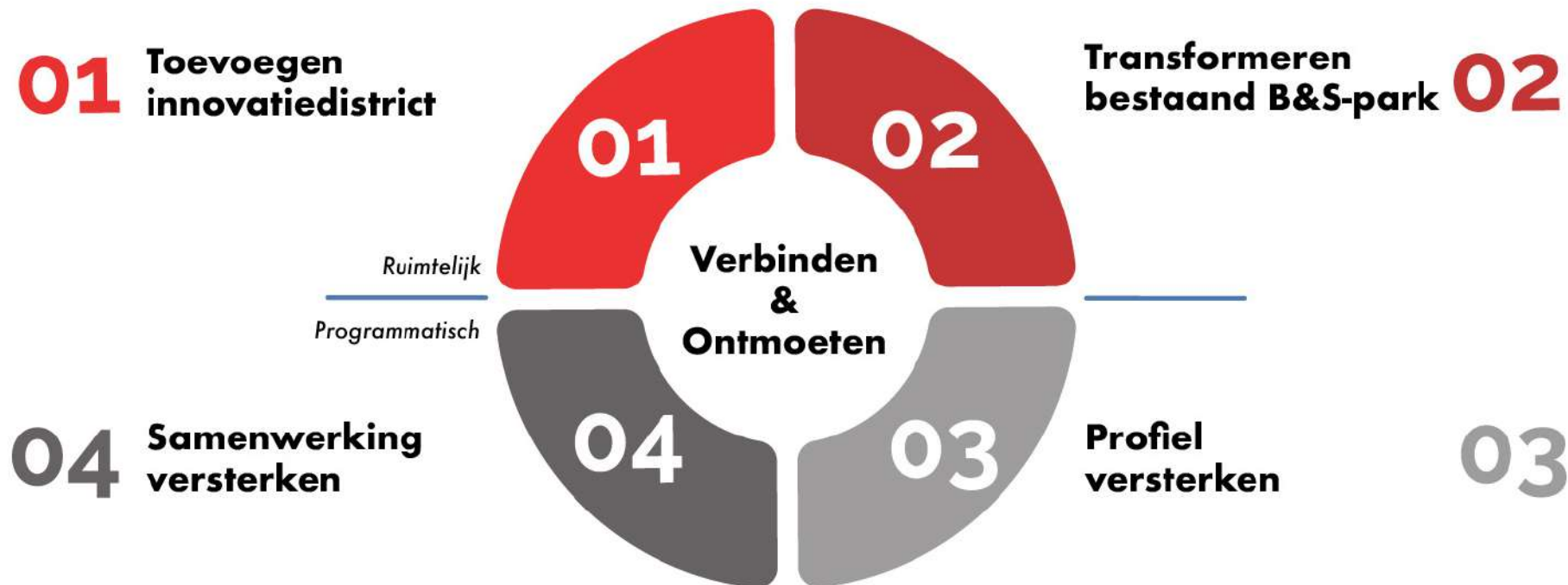
1. Verbinden tot 1 gebied
2. Het organiseren van ontmoeting voor dynamiek

Strategische aanpak Kennispark

Vier doelen: 2 programmatische en 2 ruimtelijke doelen

Om onze ambitie te realiseren, hebben we een strategische aanpak opgesteld. Deze aanpak is gestoeld op vier doelen, waaraan we doorlopend werken. Deze 4 doelen vormen de basis voor ons jaarplan van 2023.

Keuzes voor 2023

In 2023 zetten we sterker dan voorheen in op het **versterken van ons profiel** en het **verbeteren van de samenwerking**. Nu de ruimtelijke kaders (zo goed als) zijn vastgesteld en de uitvoering van diverse plannen daadwerkelijk plaatsvindt, gaan we een volgende fase in. Een fase waarin nog meer de nadruk komt te liggen op het neerzetten van een sterk HighTech Twente profiel, waarop de clusters van Kennispark naadloos aansluiten. Ook zetten we ons in voor een sterkere samenwerking tussen alle partijen binnen dat HighTech Twentse speelveld: van ecosysteembouwers als Novel-T en Oost NL tot de bedrijven en de topwerklocaties, en van de kennisinstellingen tot aan de Twente Board en overheden. Een sterke Twentse propositie helpt Kennispark om haar rol als banenmotor voor de regio beter te benutten. Door samen de krachten te bundelen en ons nationaal en internationaal als regio nog sterker op de kaart te zetten, kunnen we een aanzuigende werking hebben op talent, bedrijven en bedrijvigheid. Er liggen nog te veel onbenutte kansen die we alleen met elkaar kunnen verzilveren.

In dit jaarplan lichten we onze keuzes toe aan de hand van de vier doelen en de bijbehorende projecten, aangevuld met partners waarmee we die doelen willen realiseren..

Commitment op ambities 2023

- ▶ Over de ambities voor 2023 is overeenstemming met de belangrijkste partijen die betrokken zijn bij de uitvoering:

Gemeente Enschede, Universiteit Twente, VONK, Oost NL, Novel-T, Twente Board, ASR DSPF en de topwerklocaties.

- ▶ Niet alle onderdelen in het jaarplan bevatten harde kpi's, omdat het onderdeel uitmaakt van een continue inzet op samenwerking. Alle betrokken partijen hebben de intentie uitgesproken om op positieve wijze samen te werken aan de gebiedsambities. De ambities kunnen we alleen behalen als iedereen het afgesproken aandeel levert.
- ▶ De Gebiedsorganisatie jaagt aan, monitort de voortgang en zorgt dat alle partijen samen blijven werken aan de gedeelde ambities.
- ▶ Veel projecten uit het voorliggende jaarplan maken onderdeel uit van meerjarenprojecten, met een verwachte tijdspanne tot 2026.

Wie doet wat voor Kennispark?

GEBIEDSORGANISATIE

- ▶ Strategische acquisitie
- ▶ Communitybuilding
- ▶ Uitvoering RegioDeal-projecten
- ▶ Clustervorming
- ▶ Regie en afstemming gebiedsontwikkeling
- ▶ Profilering en lobby

GEMEENTE ENSCHEDE

- ▶ Ruimtelijke plannen
- ▶ Parkeerstrategie
- ▶ Vergunningverlening
- ▶ Opstellen inrichtingsplannen openbare ruimte
- ▶ Realisatie oversteek
- ▶ BREEAM-certificering

UNIVERSITEIT TWENTE

- ▶ Clusterversterking
- ▶ Stimuleren samenwerking onderzoek - bedrijfsleven
- ▶ Realisatie UT-gebouwen

VONK

- ▶ Verenigen van vastgoedeigenaren, ondernemers en gebiedsorganisatie
- ▶ Opstellen parkeerstrategie

NOVEL-T

- ▶ Communitybuilding
- ▶ Profilering
- ▶ Kennis inbrengen voor valorisatie en innovatie mkb

OOSTNL

- ▶ Acquisitie
- ▶ Clusterversterking

ASR DSPF

- ▶ Ontwerp en realisatie gebouwen
- ▶ Acquisitie

PROVINCIE

- ▶ Lobby
- ▶ Clusterversterking

TWENTE BOARD

- ▶ Lobby
- ▶ Marketing, pr
- ▶ Financiering
- ▶ Regie Twentebrede aanpak

NB: verdere visualisatie samenhang partijen volgt

01. Toevoegen Innovatiedistrict Hengelosestraat

- 1 NEXT TWENTE I
- 2 NEXT TWENTE II
- 3 WOONGEBOUW
- 4 PARKEERGEBOUW
- 5 FRAUNHOFER INNOVATION PLATFORM FOR ADVANCED MANUFACTURING
- 6 SLIMME VERBINDING
- 7 DEMCON HQ

01. Toevoegen Innovatiedistrict Hengelosestraat - toelichting

Waarom een innovatiedistrict toevoegen?

Aan de zuidkant van de Hengelosestraat heeft de gemeente uitgifbare grond in eigendom. Op deze plek realiseren we een nieuw 'gezicht' voor Kennispark. Aan de noordkant van de Hengelosestraat heeft de Universiteit Twente eveneens uitgifbare gronden. Door de beide zijden in samenhang te ontwikkelen, willen we de verbinding tussen de UT-campus en het Business & Sciencepark letterlijk en figuurlijk versterken en het gebied een nieuw gezamenlijk hart geven. Hier moet 24/7 'reuring' zijn, net als op de campus zelf. Deze ontwikkeling vormt het paradepaardje, het uithangbord, van de vernieuwing op Kennispark. Het vormt de motor achter de vernieuwing en upgradering van de rest van het Business & Sciencepark.

Trekkers sleutelprojecten

Veel prioritaire projecten binnen het innovatiedistrict staan op het punt van uitvoering. Alle sleutelprojecten vormen een complex samenspel, met een sterke onderlinge ruimtelijke en programmatische samenhang. Ieder sleutelproject kent een eigen trekker die verantwoordelijk is voor de daadwerkelijke realisatie, met hulp van partners. Deze staan per project benoemd.

Rol Kennispark Twente

De rol van de gebiedsorganisatie binnen de sleutelprojecten is een aanjagende, regisserende functie en zorgen voor het samenbrengen van de juiste partijen.

01. Toevoegen Innovatiedistrict Hengelosestraat – prioritaire projecten

1. NEXT TWENTE

ASR Dutch Science Park Fund gaat op zoek naar potentiële huurders, stelt een programma van eisen op en komt met een eerste ontwerp voor een nieuw multi-tenantgebouw (NEXT Twente) met gedeelde voorzieningen voor het hele gebied. Naar verwachting ligt er aan het eind van het jaar een vergunning voor realisatie.

Planning: start bouw 2024, oplevering 2025

Trekker: ASR Dutch Science Park Fund

Betrokken partners: gemeente Enschede

01. Toevoegen Innovatiedistrict Hengelsestraat – prioritaire projecten

2. WOONGEBOUW

In totaal worden circa 290 woningen toegevoegd op Kennispark: 200 woningen op het Business- en Sciencepark voor (young) professionals, promovendi en medewerkers van Kennispark-bedrijven en 90 studentenwoningen op de universiteitscampus. Naar verwachting ligt er aan het eind van het jaar een vergunning voor realisatie.

Trekker: Domijn
Betrokken partners: De Veste, gemeente Enschede, Universiteit Twente

NB: jaartallen op onderstaande plaat moeten nog aangepast worden

01. Toevoegen Innovatiedistrict Hengelosestraat – prioritaire projecten

3. PARKEERGEBOUW

De gemeente werkt een business case en ontwerp uit voor een parkeergebouw aan de Hengelosestraat. Dit parkeergebouw is gereed voor oplevering van NEXT Twente.

Planning: start bouw 2024, oplevering 2025

Trekker: Gemeente Enschede

Betrokken partners: ASR DSPF, VONK

01. Toevoegen Innovatiedistrict Hengelosestraat – openbare ruimte

Tegelijk met de realisatie van de prioritaire projecten wordt in 2023 tot en met 2025 de openbare ruimte aangepakt. Gemeente Enschede (Slimme verbinding, openbare ruimte) en de Universiteit Twente (aansluiting Markepad) zijn trekkers van de projecten.

4. DE SLIMME VERBINDING

De oversteek over de Hengelosestraat ter hoogte van de Institutenweg, inclusief vergaderunit, wordt begin 2023 door de gemeente gerealiseerd.

5. AANSLUITING MARKEPAD

Aan de zijde van de Universiteit Twente optimaliseren we het Markepad t.h.v. en tegelijk met de Slimme Oversteek.

6. INRICHTING OPENBARE RUIMTE

De gemeente werkt met de omliggende eigenaren en gebruikers aan een gezamenlijk ontwerp voor de openbare ruimte van het Innovatiedistrict aan de Hengelosestraat. Het is de gezamenlijke intentie om direct na oplevering van de prioritaire projecten de inrichting gereed te hebben.

01. Toevoegen Innovatiedistrict Hengelosestraat – overige projecten

7. BEBOUWING UT-ZIJDE

Voor de bebouwingsruimte aan de UT-zijde wordt een programma van eisen opgesteld, passend bij de cultuurhistorische en stedenbouwkundige kaders. Daarbij wordt gekeken naar de programmatische wensen uit het ecosysteem. De UT is hierbij in de lead.

8. REALISATIE MEDTECH FACTORY

De MedTech Factory wordt naar verwachting in 2023 gerealiseerd en biedt onder andere ruimte aan labs en kantoren. Locatie is nog onbekend. Novel-T trekt samen met UT Holding dit proces.

TOEVOEGEN INNOVATIEDISTRICT GEREED: 2026

MED | TECH | FACTORY

MED TECH LAB FACILITIES

02. Transformatie bestaand B&S-terrein

02. Transformatie bestaand B&S-terrein - toelichting

Waarom transformatie van het bestaande B&S-park?

Gezien de beperkte ruimte die er nog is voor uitbreiding op Kennispark, is alleen het toevoegen van een nieuw 'gezicht' en verblijfsgebied langs de Hengelosestraat niet genoeg. Ook het bestaande gebied dient een andere, meer campuswaardige, uitstraling te krijgen.

We transformeren het gebied daarom tot een campussituatie waar de buitenruimte en gebouwen als gedeelde voorzieningen fungeren. De ruimte tussen de gebouwen nodigt uit tot verblijven en ontmoeten, zodat er meer, en op meer tijdstippen, levendigheid ontstaat.

Trekkers sleutelprojecten

Binnen het bestaande B&S-park hebben we te maken met ruim 60 vastgoedeigenaren. Zij hebben samen met de ondernemers een belangrijke rol in de realisatie van de gebiedsontwikkeling, waarbij duurzaamheid, mobiliteit en parkeren belangrijke pijlers zijn. Ieder project kent een eigen trekker die verantwoordelijk is voor de daadwerkelijke realisatie, met hulp van partners. Deze staan per project benoemd.

Rol Kennispark Twente

De rol van de gebiedsorganisatie varieert: bij de private en publieke ontwikkelingen kent het een regisserende rol. Voor een aantal duurzaamheids- en RegioDeal-projecten zijn we procesmanager.

02. Transformatie bestaand B&S-terrein - duurzaamheidsprojecten

9. HAALBAARHEIDSTOETS WATER & WARMTE

De gemeente onderzoekt de haalbaarheid van een water- en warmtenet (off the grid) voor Kennispark-bedrijven. Een essentieel project voor duurzame vastgoedontwikkelingen.

10. OVERIGE DUURZAAMHEIDSPROJECTEN

- Realisatie zonneveld Twente Village
- Certificering BREEAM 3 sterren Gebied
- Vergaderfaciliteiten in het groen, langs het Innovatiepad

02. Transformatie bestaand B&S-terrein - Institutenweg

11. HMO-ONTWIKKELING INSTITUTENWEG GEREED

HMO ontwikkelt in 2023 verschillende kavels, waaronder de herplaatsing van het voormalige rechtsgebouw uit Amsterdam als Techbank en Techhal en een parkeergebouw, met behulp van de Green Deal.

12. INRICHTING OPENBARE RUIMTE

Het zuidelijke deel van de Institutenweg wordt naar verwachting in 2023 door de gemeente en in overeenstemming met betrokken vastgoedeigenaren opnieuw ingericht.

02. Transformatie bestaand B&S-terrein – Stationsgebied & Parkeren

13. HERINRICHTING STATIONSGBIED

Wanneer bij de Grolsch Veste geparkeerd gaat worden, dient er ook een veilige wandel- cq last mile route te komen van en naar het B&S-park. De gemeente gaat als trekker in gesprek met VONK en eigenaren op Twente Village om tot een ontwerp te komen.

14. PARKEERCONVENANT & MOBILITEITSOPGAVE

VONK, vereniging voor vastgoedeigenaren en ondernemers op Kennispark, sluit een parkeerconvenant met de gemeente om zo ruimte te maken voor het vergroenen van het gebied. De mobiliteitsopgave hangt daar nauw mee samen.

02. Transformatie bestaand B&S-terrein – Wonen, Leren & Werken

15. THE GALLERY EN ITC

In 2023 wordt opgeleverd:

- The Gallery uitbreiding begane grond, door ASR DSPF
- ITC en kop van The Gallery, door Universiteit Twente

16. WOONSTRATEGIE

De gemeente gaat in 2023 aan de slag met een woonstrategie. Wat kan waar in welk pand en hoeveel? Het vasthouden van talent en (internationaal) onderwijs worden meegenomen in de strategische keuzes. De gemeente betreft daarin partners als Domijn, De Veste, SHE, IST en werkgroep studentenhuysvesting. Een en ander resulteert in een vlekkenkaart voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen.

03. Versterken profiel Kennispark

03. Versterken profiel Kennispark

Waarom het profiel versterken?

Door de jaren heen zijn er op Kennispark bedrijven gevestigd die nauwelijks een relatie hebben met de universiteit en geen hightech karakter hebben. Om Kennispark om te vormen van een bedrijventerrein tot een innovatiecampus, willen we steviger sturen op wie zich mogen vestigen op Kennispark. Ook willen we actief op zoek gaan naar bedrijven die bijdragen aan bestaande en nieuwe gewenste kennisclusters op Kennispark. Daarvoor is een clusteraanpak nodig en een sterke focus op het profiel waar we sterk in zijn. Binnen die clusteraanpak vervagen de gebiedsgrenzen en is samenhang nodig met een sterk hightech Twente profiel.

Trekkers sleutelprojecten

Binnen Twente en de topwerklocaties zijn diverse spelers actief op clusteraanpak, marketing/branding/lobby, het verbeteren van het ecosysteem voor hightech Twente en kennisvalorisatie. 2023 wordt het jaar waarin we inzetten op het verder structureren van het (overkoepelend) clustermanagement in Twente.

Rol Kennispark Twente

Kennispark Twente is aanjager van het HighTech Twente profiel en levert in-kind bijdragen aan bepaalde clusters in Twente. Het is trekker van de eigen (inter)nationale profilering.

03. Versterken profiel Kennispark – MedTech Twente 2030

Planning: start oktober 2022, einde oktober 2026

Penvoerder: Oost NL

Betrokken partners: Novel-T, WTC Twente, Health Valley, Saxion, TechMed Centre, MedTech-bedrijven, Universiteit Twente

17. MEDTECH CLUSTER PLAN UITVOEREN

Samen met ondernemers en stakeholders uitvoeren van het clusterversterkingsplan: faciliteiten, financieringsinstrumenten, communitybuilding, internationalisering. Kennispark is trekker van de volgende onderdelen:

- Interactie tussen MedTech-bedrijven versterken en bedrijven verbinden aan faciliteiten, incl. organisatie MedTech Twente Week. Nieuwe Business Community Manager wordt toegevoegd aan het kernteam en neemt deel aan het projectuitvoeringsteam.
- Onafhankelijk onderzoek talentbehoefte MedTech-bedrijven i.s.m. Saxion.
- Zitting in regieteam door gebiedsdirecteur.

03. Versterken profiel Kennispark – ChipTech Twente

Planning: voorziene start januari 2023, einde eind 2024 (1^e fase)

Penvoerder: Oost NL/Kennispark Twente

Betrokken partners: Universiteit Twente, MESA+, HighTech NL, PhotonDelta, Twente Board, Saxion, ROC van Twente, chipbedrijven, Novel-T

18. CHIPTECH TWENTE AMBITIEPLAN UITVOEREN

Samen met ondernemers en stakeholders uitvoeren van clusterversterkingsplan: faciliteiten, financieringsinstrumenten, communitybuilding, internationalisering. Kennispark levert een actieve bijdrage aan de volgende onderdelen:

- Interactie tussen ChipTech-bedrijven versterken en bedrijven verbinden aan faciliteiten. Deelname aan kernteam ChipTech Twente om aanvraag Twente Board in goede banen te leiden.
- Ondersteuning in marketing & communicatie, ook in relatie tot Pure Play Foundry.

NB: verdere invulling volgt na positief besluit Twente Board.

Universiteit Twente en MESA+ zijn trekker van de **roadmap en business case voor de High Tech Foundry**, waarvoor tevens een kwartiermaker wordt aangesteld.

03. Versterken profiel Kennispark - subsidiekansen

19. VERBINDEN EN ZOEKEN SUBSIDIEKANSEN

Om investeringskracht te verhogen en kansen nationaal en internationaal te kunnen pakken, verkennen we de mogelijkheden om binnen het ecosysteem subsidiekansen te zoeken en te verbinden. De kansen zijn divers: denk aan duurzaamheid, onderzoeksprojecten binnen clusters en ruimtelijke impulsen. We nemen het initiatief om te inventariseren en onderzoeken vervolgens waar we dat structureel kunnen beleggen.

Planning: 2023

Trekker: Kennispark Twente

Partners: Novel-T, WTC Twente, Saxion, Universiteit Twente, bedrijven (Demcon, leap, PNO, Vindsubsidies, Subvention), provincie Overijssel, Twente Board, gemeente Enschede

03. Versterken profiel Kennispark - fysiek

20. ZICHTBAARHEID IN GEBIED EN ONLINE

Kennispark heeft geen zichtbare markeringen in het gebied. Het is niet duidelijk dat je op een bijzonder sciencepark terecht komt. De gebiedsorganisatie onderzoekt gebiedsmarkeringen, waarbij mogelijk een relatie wordt gelegd tussen verkeersinformatie, gebiedsinformatie, events, innovaties en zichtbaarheid bedrijven. Tevens gaat de website dit jaar op de schop.

21. VISIE SHARED FACILITIES I.R.T. GEBOUWEN

Kennispark neemt het voortouw om een visie op de shared facilities op te stellen. Welke faciliteiten landen waar? Het gaat hierbij zowel om (hightech) faciliteiten die de clusters in ons ecosysteem versterken alswel om functies voor het gebied, zoals wonen, horeca en retail in de plint van bestaande en nieuwe gebouwen.

04. Versterken samenwerking

04. Versterken samenwerking – HighTech Twente

22. VERSTERKEN SAMENWERKING HIGHTECH TWENTE & CLUSTERMANAGEMENT

Samen met ondernemers, topwerklocaties, kennisinstellingen, ecoysteembouwers en gemeenten stellen we een sterk hightech Twente profiel op, inclusief marketing, branding, lobby, pr, talentprogramma's en acquisitie. De Campus Cafe's vallen ook hieronder. Twente Board neemt het initiatief voor een regieteam of faciliteert deze door financiering. De clusters vinden een plek binnen dit hightech Twente profiel. Ten aanzien van de clusters moet overeenstemming zijn wie clusters identificeert, definieert, financiert en organiseert. Kennispark neemt hiertoe het initiatief. Doel: aantrekken van talent, bedrijven en bedrijvigheid door zichtbaarheid buiten Twente.

04. Versterken samenwerking - organisatiekracht

23. PROFILERING SHE (SPOORZONE)

SHE kent eenzelfde behoefte tot profilering die naadloos aan kan sluiten bij het hightech Twente profiel. We willen kijken of we de ruimtelijke behoeften kunnen koppelen aan onze ecosysteem- en clusterbenadering en of we samen op kunnen trekken in de Twentse lobby.

24. BACKOFFICE TOPWERKLOCATIES

Samenwerking op thema's, waaronder marketing, financiering, talent, clusters, locaties/profielen en integratie binnen de hightech Twente samenwerking. Voorbeelden zijn Challenged Based Learning en events als Create Tomorrow en Dutch Innovation Days. Aansluiting op HighTech Twente ligt voor de hand.

04. Versterken samenwerking - communitybuilding

24. CLUSTERS EN COMMUNITIES VERBINDEN

- Gaming community via eSports Ladder (pilot uitrollen)
- Vrouwen in Tech (Future of Twente uitbreiding), Internationaal talent, ook om talent vast te houden door goede (woon)faciliteiten te bieden
- The Gallery-community verbinden aan KP-community
- Organisaties en programma's verbinden aan KP-community, waaronder imec.istart, Incubase, Novel-T, Fraunhofer IP, open access faciliteiten
- Gebiedsevents i.s.m. Novel-T, VONK, Kennispark Ondernemers, Kennispark Twente. Gericht op (e)sport, netwerkborrels en talent.
- Openingsevent studentenhuisvesting Future Factory
- ChipTech Tuesday lunches
- MedTech Monday lunches
- MedTech Factory community koppelen aan MedTech community

04. Versterken samenwerking - VONK

26. AMBITIEPROGRAMMA'S VONK

- Lidmaatschap deelname verhogen tot 75%. Kennispark denkt mee over (marketing)aanpak
- Talent-commissie opzetten. Kennispark neemt initiatief voor programma-inhoud en connecties en kijkt samen met Novel-T Smart en Student Union naar kansen.
- Parkmanagement oprichten en inregelen. VONK is trekker.
- Parkeerconvenant afsluiten met de gemeente (zie ook onderdeel B Transformatie bestaand B&S-park)
- Duurzaamheidsinitiatieven: Zon op dak, Boomplantdag

04. Versterken samenwerking – eigen organisatie

27. ADMINISTRATIE OP ORDE

Stakeholdermanagement, dashboarding, CRM-systeem optimaliseren. Daarvoor is een data officer nodig. Onderzoeken of koppeling gemaakt kan worden met Novel-T, gemeente of Talent IT.

28. KENNISONTWIKKELING EN NETWERKEN

Lidmaatschap en deelname congres IASP, de internationale organisatie voor scienceparks.

TOGETHER

Let's do this together!